

Mozart fa gronxar els déus

Concert per a clarinet en la major (W. A. Mozart, 1791)

La primera execució del Concert per a clarinet en la major, K. 622 es va dur a terme el 16 d'octubre de 1791 (el mateix any en què va morir Mozart a l'edat de 35 anys) a Praga per Anton Stadler, el seu gran amic i confrare maçó, per a clarinet i orquestra. El seu segon moviment, l'adagi, és el més conegut del concert: tant el seu caràcter malenconiós com el seu lirisme l'han situat entre les músiques de preferència del gran públic. Està escrit en la forma d'ària, és a dir, amb l'estructura A-B-A.

Aquesta crítica parteix d'una interpretació de Jacques Lancelot (clarinet) amb L'Orquestra de Cambra Jean François Paillard, sota la direcció de Jean-François Paillard, que va ser editada pel segell Erato l'any 1963. L'obra comença amb el clarinet solista que toca el tema principal, tema que reprèn després tota l'orquestra. A continuació s'estableix un diàleg entre el solista que fa notes descendents i l'orquestra que respon. El desenvolupament del fragment alterna aleshores el registre més greu i el més agut del clarinet. L'adagi —en forma de cançó simple— A-B-A- és una música d'una simplicitat i una tranquil·litat sublims, mentre que el rondo final projecta un aire d'alegria suau i lleugerament melancòlica que es contraposa de forma commovedora a les circumstàncies de l'estat físic del compositor en el moment en què creava aquesta composició.

Segons la recerca dels biògrafs del músic i altres dades recollides, possiblement va ser l'aparició i agreujament d'un quadre de febre reumàtica (que ja patia des de la infantesa) el que va posar fi a la vida del compositor, malgrat ser tan jove quan estava a punt d'acabar el seu Rèquiem. Cal recordar que Mozart va morir tan sols sis setmanes després de l'estrena d'aquest concert per a clarinet. Potser en aquell moment ja percebia o intuïa una connexió i una serenor espiritual que el podien estar cridant des del més enllà? Hauríem de preguntar-li a ell, però malauradament Mozart no està disponible per concedir entrevistes.

L'orquestra que acompanya el solista consta de dues flautes, dos fagots, dues trompes i cordes. El cineasta estatunidenc Sydney Pollack va realitzar la pel·lícula *Memòries d'Àfrica* (*Out of Africa*, 1985) sobre un llibre del mateix nom escrit per l'escriptora danesa Karen Blixen, la qual escrigué sota el pseudònim d'Isaak Dinesen per raons de patriarcat. La direcció musical recaigué sobre el compositor anglès John Barry, conegut per un munt de bandes sonores de films de finals del segle XX.

Barry va utilitzar l'adagi d'aquest concert en alguns fragments de la pel·lícula. Concretament, i curiosament, ho va fer en escenes que representaven accions de vol, ja fos unes imatges aèries del vol dels flamencs per damunt del llac Nakuru o un viatge en avioneta de Denis G. Finch, el caçador expert de qui s'enamora l'aristòcrata Karen C. Dinesen.

Aquest peça musical s'utilitza en audicions i sessions de meditació i relaxació. Els participants expressen que l'escolta d'aquest adagi del segon moviment del concert per a clarinet de W. A. Mozart els suggereix sensació d'ingravedesa i harmonia, però amb moviment. Quelcom similar al vol d'una au de mida relativament gran, com una àguila, una gavina, un falcó, una cigonya o un flamenc.

La pel·lícula va rebre set premis Oscars, un dels quals distingia la millor banda sonora. Això va suposar una enorme venda de discos i va provocar que els compradors i nous oients confonguessin el músic anglès amb Mozart, o que Mozart es diluís en el so del Hollywood contemporani. Tant se val: la fusió cal donar-la per bona quan el producte final esdevé tan bell, serè, líric i harmònic.

Crítica elaborada per Martí Garcia de la **Biblioteca Municipal de Martorell** en el marc del projecte *Va de música*.